Polasaí Bí Cineálta Scoile chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi

Faofa ag Bord Bainistíochta na Scoile ar 22 Deireadh Fómhair 2026

De réir riachtanais an tAcht Oideachais (Leas), 2000 agus Bí Cineálta Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna (2024), glacann Bord Bainistíocht Choláiste Cholmcille an polasaí seo a leanas i gcomhar le Cód Iompair na scoile.

Tá an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh gréasáin na scoile agus tá cóipchrua ar fáil ar iarratas. Tá leagan den pholasaí seo atá in oiriúint do scoláirí ar thaispeántas sa scoil.

Déanfar forbairt agus athbhreithniú ar cur i bhfeidhm an pholasaí seo, le hionchur gach ball dár bpobal scoile, go bhliantúil nó chomh luath is a thagann athrú ábharach i leith an pholasaí seo chun cinn.

Sínithe: _____ **Dáta:** 22/10/2026
Cathaoirleach,
Bord Bainistíochta.

Sínithe: Peadar Ó Lé _____ **Dáta:** 22/10/2026
Rúnaí,
Bord Bainistíochta.
Príomhoide na scoile.

ROINN 1: RÁITEAS MISIN NA SCOILE & PRÍOMHPHRIONSABAIL CINEÁLTAS

Aithníonn Bord Bainistíocht na scoile cé chomh dáiríre is atá bulaíocht agus an tionchar diúltach gur féidir leis a bheith ar shaol an scoláire. Dá bhrí sin tá tá an bord tiomanta ag cinntiú go bhfuil polasaí agus plean gníomhaíochta na scoile fréamhaithe san ceithre cinn de phríomhphrionsabail Cineáltas a bhaineann le Cosc, Tacaíocht, Maoirseacht agus Pobal. Soláthraíonn na príomhphrionsabail seo fís agus treochlár soiléir chun bulaíocht a chosc agus dul i ngleic leo inár scoil chun aidhmeanna ráitis misin na scoile na scoile a bhaint amach a mhaíonn;

- Freastal ar riachtanais oideachasúla na scoláirí ionas go mbainfidh siad na torthaí is fearr atá ar a gcumas amach.
- Freastal ar riachtanais pearsanta na scoláirí chun féin-mhuinín, féin-mheas agus forbairt mhorálta a chothú.
- Meas a chothú ar ár n-oidhreacht Ghaelach, an teanga Ghaelach agus ár gcultúr Gaelach.
- Atmaisféar cairdiúil, spreagúil a chur ar fáil sa scoil.

Ghlac Bord Bainistíocht Choláiste Cholmcille leis an bpolasaí seo a leanas chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Comhlíonann an polasaí seo go hiomlán ceanglais Bí Cineálta: Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna 2024.

Aithníonn an Bord Bainistíochta go gcuireann iompraíocht bhulaíochta as do chearta an linbh mar a leagtar amach i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh. Tá freagracht orainn go léir, mar phobal scoile, oibriú le chéile chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi agus chun déileáil leis an tionchar diúltach a bhíonn ag iompraíocht bhulaíochta.

Táimid tiománta do chinntiú go gcoinnítear gach scoláire a fhreastalaíonn ar ár scoil saor ó dhíobháil agus go bhfuil folláine ár scoláirí chun tosaigh i ngach rud atá á dhéanamh againn. Aithnímid an tionchar diúltach a d'fhéadfadh a bheith ag iompraíocht bhulaíochta ar shaol ár scoláirí agus táimid tiomanta go hiomlán d'iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi.

Deimhnímid go ndéanfaimid, i gcomhréir lenár n–oibleagáidí faoi reachtaíocht chomhionannais, gach beart atá indéanta de réir réasúin chun ciapadh scoláirí nó baill foirne a chosc ar aon cheann de na naoi bhforas a shonraítear: inscne, stádas sibhialta, stádas clainne, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine agus a bheith mar bhall den Lucht Siúil.

Tugadh deis do gach ball dár bpobal scoile ionchur a bheith acu i bhforbairt/athbhreithniú an pholasaí seo.

	Dáta an Chomhairliúcháin	Modh Comhairliúcháin
Foireann na Scoile	01/04/2025 04/04/2025	Suirbhé Leathlae Ceardlann Foirne de réir Ciorclán 55/2024
Scoláirí	01/04/2025 2024-2025	Suirbhé Ranganna OSPS/OCG/Folláine
Tuismitheoirí	01/04/2025	Suirbhé
Bord Bainistíochta	25/06/2025	Cur i láthair
Pobal na Scoile i gcoitinne	Meán Fómhair 2025	Seolta
Athbhreithniú Bord Bainistíochta	22/10/2026	Cruinniú Bord Bainistíochta
An dáta ar faomhadh an polasaí: 22/20/2026		
An dáta is déanaí a ndearnadh athbhreithniú ar an bpolasaí: 22/10/2026		

ROINN 2: SAINMHÍNIÚ AR AN mBULAÍOCHT

2.1 Bunmhíniú ar Iompraíocht Bhulaíochta

Tugtar bunmhíniú ar an mbulaíocht in Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht agus Bí Cineálta: Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna mar
"iompraíocht spriocdhírithe, ar líne nó as líne a dhéanann dochar. D'fhéadfadh an dochar a dhéantar a bheith fisiciúil, sóisialta agus/nó mothúchánach. Leanann iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh thar thréimhse ama agus bíonn neamhchothroime cumhachta i gceist ann sa chaidreamh idir beirt nó grúpaí daoine sa tsochaí." Tugtar an sainmhíniú mionsonraithe i gCaibidil 2 de ghnásanna Bí Cineálta.

Ní mór do gach scoil polasaí Bí Cineálta a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm ina leagtar amach conas a chuireann pobal na scoile cosc ar iompraíocht bhulaíochta agus conas a théann sé i ngleic léi. Déantar foráil i gCód Iompraíochta na scoile do straitéisí chun déileáil le hiompraíocht mhíchuí nach iompraíocht bhulaíochta í.

Déantar cur síos breise ar phríomhghnéithe an mhínithe thíos:

- **Iompraíocht spriocdhírithe**
  Iompraíocht a léirítear d'aon ghnó, nach n–iarrtar agus a dhéanann dochar do dhaoine eile is ea bulaíocht, agus nuair is eol don scoláire a bhfuil an iompraíocht bhulaíochta á léiriú aige nó aici go bhféachann nó go bhféachfaidh an leanbh nó an duine óg a fhulaingíonn an iompraíocht ar an iompraíocht mar iompraíocht dhíobhálach. Ní iompraíocht thimpisteach ná mheargánta atá sa bhulaíocht. D'fhéadfadh sé gur dochar fisiciúil a bheadh i gceist (mar shampla, díobháil phearsanta, damáiste do mhaoin nó cailleadh maoine) dochar sóisialta (mar shampla, cúlú, uaigneas, eisiamh) agus/nó dochar mothúchánach (mar shampla,

lagmheas, dúlagar, imní) agus d'fhéadfadh sé tionchar diúltach atá tromchúiseach agus fadtéarmach a bheith aige ar an scoláire a fhulaingíonn an iompraíocht bhulaíochta. Má cheapann an scoláire nó an duine óg atá ag fulaingt na hiompraíochta go bhfuil an dochar leantach fíor ach nach bhfuil sé ar intinn ag an scoláire dochar a dhéanamh, ní hionann é sin agus bulaíocht ach tá sé tábhachtach fós féin go rachfaí i ngleic leis faoi chód iompair na scoile.

- **Iompraíocht leantach**
  Patrún iompraíochta atá córasach agus a leantar ar aghaidh leis thar thréimhse ama is ea bulaíocht. Ní mheastar gurb ionann eachtraí aonair as líne ina léirítear iompraíocht dhiúltach d'aon ghnó agus a bhfuil neamhchothroime cumhachta i gceist leo agus bulaíocht ach fós féin ní mór dul i ngleic leo sin faoi chód iompair na scoile. D'fhéadfadh sé, dá bhrí sin, go measfaí gurb ionann agus bulaíocht teachtaireacht/íomhá/físeán amháin a phostáil ar líne nuair is ródhócha go ndéanfar í/é a athphostáil nó a roinnt le daoine eile.

- **Neamhchothroime cumhachta**
  In eachtraí bulaíochta, bíonn sé deacair ar an scoláire atá ag fulaingt na bulaíochta é féin nó í féin a chosaint de bhrí go bhfuil mí–úsáid á baint as neamhchothroime cumhachta, bíodh an neamhchothroime cumhachta sin fíor nó braite. D'fhéadfadh an neamhchothroime cumhachta sin é féin a léiriú trí dhifríochtaí a bhaineann le méid, neart, aois, cumas, cumhacht an phiarghrúpa, stádas eacnamaíochta, stádas sóisialta, reiligiún, cine, bunús eitneach lena n–áirítear a bheith mar bhall de phobal an Lucht Siúil agus/nó de phobal na Romach, gnéaschlaonadh, cúinsí teaghlaigh, inscne, féiniúlacht inscne, léiriú inscne, taithí ar an gcóras cúraim, míchumas nó a bheith ag fáil oideachas speisialta. In eachtraí a bhaineann le bulaíocht ar líne (nó cibearbhulaíocht) d'fhéadfadh sé go mbainfeadh an neamhchothroime cumhachta le hanaithnideacht ar líne, inniúlacht theicniúil, seilbh ar fhaisnéis/íomhánna/fhíseáin, agus gan an scoláire ar a bhfuil an iompraíocht dírithe a bheith ábalta ábhar gránna ar líne a bhaint nó éalú ón mbulaíocht.

2.2 Iompraíocht nach iompraíocht bhulaíochta í

Ní hionann eachtra aon uaire d'iompraíocht dhiúltach in aghaidh scoláire eile agus iompraíocht bhulaíochta. Mar sin féin, is féidir teachtaireachtaí goilliúnacha a phostáiltear ar na meáin shóisialta a mheas mar iompraíocht bhulaíochta mar go bhféadfadh pobal níos leithne iad a fheiceáil agus gur mó an seans go ndeanfar iad a roinnt go minic agus mar sin gur iompraíocht leantach atá iontu.

Ní mheastar go bhfuil iompraíocht bhulaíochta i gceist nuair a tharlaíonn easaontas idir scoláirí nó nuair nach bhfuil scoláirí ag iarraidh a bheith ina gcairde ag duine nó fanacht mar chairde ag duine mura ndéantar iarrachtaí leantacha d'aon turas duine a chiapadh, a fhágáil ar lár nó fuath don duine a chruthú i measc daoine eile lena n–áirítear grúpaí cairdis a ionramháil in aon turas.

D'fhéadfadh sé go mbeadh deacrachtaí le cumarsáid shóisialta ag roinnt scoláirí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu agus go gcuirfidís a gcuid riachtanas in iúl le

hiompraíochtaí a d'fhéadfadh iad féin nó daoine eile a ghortú. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach in aon turas a léirítear na hiompraíochtaí sin agus nach bhfuil siad pleanáilte ach, i gcúinsí áirithe, gur freagairt uathfheidhmeach iad, nach féidir leo a smachtú.

Ní iompraíocht thimpisteach ná meargánta atá sa bhulaíocht. Má mheasann an scoláire a bhfuil an dochar á fhulaingt aige nó aici go bhfuil fíordhochar á dhéanamh dó nó di ach nach bhfuil sé i gceist ag an scoláire eile dochar a dhéanamh, ní hionann é sin agus bulaíocht.
Is féidir leis na hiompraíochtaí sin a bheith coscrach.
Déantar foráil do straitéisí chun dul i ngleic le hiompraíocht mhíchuí laistigh de Chód Iompraíochta na Scoile.

2.3 Iompraíocht choiriúil

I gcásanna áirithe, féadfar iompraíocht bhulaíochta a mheas mar iompraíocht choiriúil agus d'fhéadfadh feidhm a bheith le hiarmhairtí dlí. Is é 12 bhliain aois na freagrachta coiriúla in Éirinn.

D'fhéadfadh roinnt den iompraíocht ar líne a bheith mídhleathach agus ní mór go mbeadh a fhios ag scoláirí go mbaineann impleachtaí forleathana le hábhar míchuí nó dochrach a phostáil ar líne. I gcásanna a bhaineann le híomhánna dlúthphearsanta, leis an Acht um Chiapadh, Cumarsáid Dhochrach agus Cionta Gaolmhara, 2020 ar a dtugtar Dlí Coco freisin, déantar coir as íomhánna dlúthphearsanta a roinnt gan toiliú agus déantar coir freisin as bagairt a dhéanamh na híomhánna sin a roinnt.

Má tá foréigean fisiciúil nó bagairt foréigin i gceist le hiompraíocht bhulaíochta, d'fiéadfaí a mheas gur ionsaí atá inti.

Má tá leithcheal nó fuathchaint i gceist le hiompraíocht bhulaíochta a dhíríonn ar an scoláire agus atá bunaithe ar chine, reiligiún, eitneacht, claonadh gnéis nó bunaithe ar an scoláire a bheith mar bhall de phobal an Lucht Siúil, d'fhéadfaí é sin a mheas mar choir fuatha faoin Acht um Thoirmeasc ar Ghríosú chun Fuatha, 198911, agus d'fhéadfaí cúiseanna coiriúla a chur ina leith siúd a bhíonn páirteach in iompraíocht den chineál sin.

Má tá ciapadh gnéasach nó ionsaí gnéis i gceist leis an iompraíocht bhulaíochta, d'fhéadfaí é sin a mheas mar iompraíocht choiriúil.

Is é an Garda Síochána an t–údarás cuí chun iompraíocht choiriúil líomhnaithe a fhiosrú.

2.4 Nuair a bheidh iompraíocht bhulaíochta ina hábhar imní maidir le cosaint leanaí

In Alt 10 den Acht um Thús Áite do Leanaí, 2015 leagtar dualgas reachtúil ar scoileanna a chinntiú, a oiread agus is féidir, mar "sholáthraí seirbhíse ábhartha" go bhfuil gach leanbh atá ag freastal ar an scoil saor ó dhíobháil fad atá sé nó sí ag freastal ar an scoil nó seachas sin ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí scoile.

Is Daoine atá faoi Shainordú iad múinteoirí atá cláraithe leis an gComhairle Mhúinteoireachta faoin Acht um Thús Áite do Leanaí. Tá dualgas dlíthiúil orthu faoin Acht dochar do leanaí a shroicheann nó a sháraíonn tairseach shainithe a thuairisciú do Tusla, agus chomh maith leis sin cúnamh a thabhairt do Tusla, má iarrtar é, maidir le hábhar imní

atá mar ábhar do thuairisc faoi shainordú a mheas. Mura sroicheann an t–ábhar imní an tairseach do thuairisciú faoi shainordú, ach más dóigh le múinteoir go bhfuil ábhar imní réasúnach ann faoi leas nó faoi chosaint linbh, ba cheart tuairisc a dhéanamh do Tusla faoin Treoir Náisiúnta maidir le Tús Áite do Leanaí. Baineann an Treoir Náisiúnta maidir le Tús Áite do Leanaí le gach duine. Ní mór do gach ball foirne agus oibrí deonach i scoil ábhair imní réasúnacha a thuairisciú do Tusla.

Foráiltear sna Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus Iar–bhunscoileanna (Arna leasú in 2023), gur cheart do gach ball foirne ábhair imní réasúnacha a thuairisciú don Teagmhálaí Ainmnithe, a ghlacfaidh le comhairle agus/nó a dhéanfaidh na hábhair imní a thuairisciú do Tusla. Más múinteoir cláraithe an ball foirne agus má tá an t–ábhar imní ag an tairseach ag a gcaithfear tuairisc faoi shainordú a dhéanamh nó os a cionn, cuirfidh an múinteoir cláraithe agus an Teagmhálaí Ainmnithe in éineacht ar aghaidh an t-ábhar imní chuig Tusla. Féach Caibidil 5 de na nósanna imeachta um chosaint leanaí do Bhunscoileanna agus Iar–bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023).

San Acht um Thús Áite do Leanaí sainmhínítear dochar mar ionsaí, drochíde, faillí nó mí–úsáid ghnéis agus clúdaíonn sé eachtraí aonair agus eachtraí iomadúla.
Sroichtear tairseach an dochair nuair a mheasann an duine faoi shainordú go rabhthas nó go bhfuiltear ag cur as go mór do shláinte, forbairt nó leas linbh nó gur dócha go gcuirfear as dóibh.

Is é an doiciméad Treoir Náisiúnta maidir le Tús Áite do Leanaí 2017 an treoir uileghabhálach maidir le cumhdach leanaí. Foráiltear sa Treoir go bhféadfadh sé, i gcás eachtraí tromchúiseacha bulaíochta nuair a mheastar go bhféadfadh an iompraíocht a bheith ina hiompraíocht mhí–úsáide, go gcaithfí atreorú a dhéanamh chuig Tusla nó chuig an nGarda Síochána de réir mar is cuí.

Go hiondúil, is féidir dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta gan rannpháirtíocht Tusla. Mar sin féin, d'fhéadfadh iompraíocht bhulaíochta a bheith ina hábhar imní maidir le cosaint leanaí nuair atá dochar suntasach fisiciúil i gceist léi, nó nuair a thagann sí chun a bheith ina fadhb leantach agus thromchúiseach agus nuair nach raibh na bearta a rinneadh chun dul i ngleic léi éifeachtach.
Nuair atá cinneadh á dhéanamh faoin uair ba cheart an iompraíocht bhulaíochta a thuairisciú do Tusla ba cheart na tosca seo a leanas a chur san áireamh:

- An tionchar ar an leanbh.
- Gníomh cosantach/cuí déanta ag na tuismitheoirí.
- Gníomh cosantach/cuí déanta ag an scoil.
- Rannpháirtíocht an linbh/an teaghlaigh le seirbhísí tacaíochta amhail SNSO.

Má tá amhras ann an bhfuil nó nach bhfuil iompraíocht bhulaíochta in hábhar imní maidir le cosaint leanaí ba cheart do scoileanna teagmháil a dhéanamh le roinn oibre sóisialta Tusla chun comhairle a fháil. Cuirfidh sé sin ar chumas an oibrí shóisialta iniúchadh a dhéanamh ar an gcás le foireann na scoile agus comhairle a thabhairt faoin mbealach ab fhearr dul ar aghaidh.
Tá sonraí teagmhála do Tusla san áireamh sa Treoir Acmhainní a théann leis na gnásanna seo.

2.4 Bealaí a tharlaíonn Iompraíocht bhulaíochta

Is iomaí cruth a d'fhéadfadh a bheith ar iompraíocht bhulaíochta, agus is féidir leo tarlú ar leithligh nó in éineacht le chéile. D'fhéadfadh na nithe seo a leanas a bheith san áireamh san iompraíocht ach níl an liosta uileghabhálach.

- Tarlaíonnn iompraíocht bulaíochta díreach nuair a dhéantar bulaíocht fisiciúil, ó bheál, i scríbhinn nó sracadh ar scoláire/scoláirí eile.
- Tarlaíonn iompraíocht bhulaíochta indíreach nuair a dhéanann scoláire/scoláirí scoláire eile a aonrú, nuair a dhiúltaítear ar bhonn leanúnach d'iarrachtaí a dhéanann scoláire bualadh le piaraí agus caidreamh a bhunú leo.
- Déantar iompraíocht bhulaíochta ar líne (cibearbhulaíocht) trí fheidhm a bhaint as teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide amhail téacsanna nó teachtaireachtaí díreacha/meandracha, ardáin na meán sóisialta, ríomhphost, aipeanna, suíomhanna cluichíochta digiteacha, consóil chluichíochta, seomraí comhrá agus teicneolaíochtaí eile ar líne.

  D'fhéadfadh siad seo a leanas a bheith san áireamh sa chineál sin iompraíochta bulaíochta:

  - Teachtaireachtaí nó íomhánna gránna, maslacha, tarcaisneacha agus/nó bagracha a sheoladh nó a roinnt le teachaireachtaí téacs, ríomhphoist, teachtaireachtaí díreacha nó suíomhanna gréasáin nó aipeanna eile.
  - Eolas a mheastar a bheith pearsanta, príobháideach agus íogair a phostáil gan chead
  - Próifílí bréagacha a chruthú ar líonra sóisialta agus/nó a bheith páirteach iontu chun scoláirí eile a phearsanú agus/nó a náiriú.
  - Rochtain scoláire ar ghrúpaí comhrá ar líne, ar chuntais nó ar chluiche ar líne a eisiamh nó a bhac in aon turas.

  Cé go mb'fhéidir nár phostáil scoláire teachtaireacht ar líne ach uair amháin, d'fhéadfaí é sin a mheas mar iompraíocht bhulaíochta mar go bhféadfadh grúpa níos leithne féachaint uirthi i gcás go bhfuil sé i gceist go ndéanfaí í a roinnt nó gur dócha go ndéanfar í a roinnt go minic agus ar an gcaoi sin go bhfuil sí leanúnach.

2.5 An áit ar féidir le hiompraíocht bhulaíochta tarlú

Is féidir le hiompraíocht bhulaíochta tarlú in áit ar bith, ar líne nó as líne agus ag am ar bith, ach is mó seans go dtarlóidh iompraíocht bhulaíochta ag áiteanna agus amanna ar leith. D'fhéadfadh na nithe seo a leanas a bheith san áireamh san iompraíocht ach níl an liosta uileghabhálach:

Laistigh den scoil:

Is féidir le timpeallachtaí fisiciúla tionchar suntasach a imirt ar chaidreamh sóisialta i measc scoláirí agus is féidir leo tionchar a imirt ar chumas fhoireann na scoile bulaíocht a chosc agus dul i ngleic léi. Tá ról fíorthábhachtach ag timpeallachtaí scoile atá dea–dheartha maidir le hiompraíocht bhulaíochta a chosc agus ionchuimsitheacht, caidreamh dearfach agus timpeallacht foghlama atá slán agus tacúil a chur chun cinn.

- Clós na Scoile / Páirc na Scoile
- Sa seomra ranga – Idir tréimhsí nuair a bhogann scoláirí nó/& múinteoir
- Limistéir eile – Leithris, pasáistí

Lasmuigh den scoil:

Níltear ag súil go rachaidh scoil i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta a tharlaíonn nuair nach bhfuil scoláirí faoi chúram na scoile ná nuair nach bhfuil an scoil freagrach astu. Mar sin féin, i gcás go bhfuil tionchar ag an iompraíocht bhulaíochta sin sa scoil, tá iallach ar scoileanna tacú leis na scoláirí atá i gceist. I gcás go leanann an iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh sa scoil ba cheart do scoileanna déileáil léi i gcomhréir le polasaí Bí Cineálta.

- Ag teacht chuig agus ag filleadh ón scoil
- Clubanna agus grúpaí eagraithe taobh amuigh den scoil
- Ar líne

ROINN 3: IOMPRAÍOCHT BHULAÍOCHTA A CHOSC

Straistéisí Coisctheacha

Leagtar amach sa mhír seo na straitéisí coisctheacha a úsáidfidh Coláiste Cholmcille. Sa *Ráiteas Polasaí Folláine agus Creat Cleachtais* tugtar na ceithre phríomhréimse seo a leanas atá thar a bheith riachtanach do chur chuige iomlánaíoch, scoile uile maidir le folláine a chur chun cinn: Cultúr agus Timpeallacht; Curaclam (Teagasc agus Foghlaim); Polasaí agus Pleanáil agus Caidreamh agus Comhpháirtíochtaí. Cinntíonn na réimsí seo go bhfuil an fholláine á cur chun cinn i ngach réimse de shaol na scoile.

1. **Cultúr & Timpeallacht:**
   Tá cultúr agus timpeallacht scoile atá dearfach agus ionchuimsitheach fíor–riachtanach chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Ba cheart go mbeadh timpeallacht na scoile ina spás ina mothaíonn scoláirí agus baill foirne na scoile muintearas agus ina mothaíonn siad go bhfuil siad sábháilte, nasctha agus go bhfuil tacaíocht á fáil acu.

Straitéisí:

- Cumarsáid oscailte idir geallsealbhóirí na scoile.
- Leagann bainistíocht na scoile síos na caighdeáin agus na hionchais do phobail na scoile nuair atáthar ag cosc iompríocht bhulaíochta agus ag dul i ngleic léi ag gach tionóil ranga, oícheanta eolais agus ag aon idirghníomhaíocht eile atá feiliúnach.
- Leagann gach baill foirne síos na caighdeáin agus na hionchais chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi ina seomra ranga agus ar phasáistí agus láthair na scoile nuair atá siad ar fheitheoireacht.
- Cruthaítear cultúr "**nach** binn béal ina thost" tríd;
  - An coincheap de Duine Fásta Iontaofa a fhorbairt do gach scoláire le cinntiú go bhfuil duine amháin ar a laghad ag gach scoláire gur féidir leo labhairt leo. Tacaíonn an fhoireann leis seo tríd tabhairt le fios do na scoláirí gur féidir leo labhairt leo agus tá Oide Bliana ag gach bliain ghrúpa.
  - Tá treoirchomhairleoir ar fáil do gach scoláire.
  - Tá Bosca Buartha ann gur féidir leis an scoláire nóta a chur ann maidir le aon himní atá acu.
- Cruthaítear spásanna fisiciúla sábháilte timpeall na scoile. Tá soilsiú maith sa scoil, cúinní oscailte, saor ó thranglam. Tá póstaeir agus saothar ealíne ar na ballaí chun luachanna na scoile, éagsúlacht, ionchuimsitheacht agus meas a chur chun cinn.
- Déantar lá/seachtain feasachta éagsúla a cheiliúradh – LGTBQ+, Siondróm Down, Folláine, Meabhairshláinte, Frithbhulaíocht, Sláinte na bhFear, Sláinte na mBan srl.
- Tá spás ciúin ar fáil agus córas chun sos ghluaiseachta a cheadú nuair is gá.

- Déanann gach ball foirne feitheoireacht ar na pasáistí agus spásanna taobh amuigh dá s(h)eomra ranga idir ranganna.
- Tá amchlár feitheoireachta leanúnach i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar fholláine, sábháilteacht agus iompar na scoláirí roimh am scoile, le linn am briseadh, am lóin agus ag imeacht ón scoil.
- Coinníonn gach ball foirne súil ar an ngaol idir scoláirí laistigh dá seomra ranga féin agus coinníonn siad súil ar as láithreachtaí nó patrúin as láithreachtaí ón rang. w

2. Curaclam (Teagasc agus Foghlaim):

Ba cheart teagasc agus foghlaim atá comhoibríoch agus measúil a chur chun cinn. Ba cheart go mbeadh deiseanna rialta ag scoláirí oibriú i ngrúpaí beaga lena bpiaraí, rud a d'fhéadfadh cabhrú le braistint nascachta, muintearais agus comhbhá a fhorbairt i measc scoláirí

Straitéisí:

- Cuirtear réimse ábhair ar fáil sa Sraith Sóisearach agus don Ardteistiméireacht, chomh maith le réimse cláir; Clár Foghlama Leibhéal 1&2, Idirbhliain agus ATF (má fheileann agus tá éileamh ann)
- Comhlíonann gach scoláire an curaclam OSPS sa sraith sóisearach agus OCG sa sraith sinsearach. Comhlíonn scoláirí le riachtanais speisialta oideachais an clár "Talk About"
- Comhlíonn gach scoláire an curaclam Essential Wellbeing a leagann béim ar ghnéithe éagsúla den Fholláine.
- Déanann gach scoláire staidéar ar an Stair agus OSSP sa sraith sóisearach agus forbraíonn sé seo tuiscint na scoláirí ar ciníochas, coilíneachas, polaitíocht, daonlathas, pobal áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta.
- Úsáidtear modhanna teagaisc éagsúla i ngach rang chun freastal ar riachtanais na scoláirí ar fad. Roinneann an Rannóg Tacaíocht Foghlama agus an Coiste Tréadchúram eolas ábhartha cuí leis an bhfoireann nuair is gá chun na tacaíochta ranga faoi leith a chur ar fáil do na scoláirí ar an leibhéal Tacaíocht don Bheagán agus Tacaíocht do Roinnt ar an gContanam Tacaíochta.
- Eagraítear réimse leathan ceardlanna agus aoi-chainteoirí do na scoláirí agus tuismitheoirí ag díriú ar Folláine, Meabhairshláinte, Frithbhulaíocht agus Scileanna Staidéir.

3. Polasaí agus Pleanáil:

Ba cheart go mbeadh folláine phobal na scoile ag croílár pholasaithe agus phleananna na scoile. Sonraíonn an polasaí seo go soiléir cén chaoi a dhéantar iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Tá réimse de pholasaithe ag an scoil, amhail an polasaí úsáide inghlactha, an córas maoirseachta, an polasaí teagaisc oideachais speisialta, an Cód Iompair agus Polasaí Fón Póca a thacaíonn chun an polasaí Bí Cineálta a chur i bhfeidhm.

Straitéisí:

- Tá guth na scoláirí ag croílár polasaithe agus pleanáil na scoile. Bailítear a dtuairimí ag úsáid suirbhéanna, grúpaí fócais agus tríd Comhairle na Scoláirí.
- Cuimsítear guth agus tuairimí na dtuismitheoirí i bpolasaithe agus pleanáil na scoile. Bailítear a dtuairimí tríd suirbhéanna, grúpaí fócais agus Coiste na dTuismitheoirí.

- Téitear i gcomhairle le foireann na scoile i bhforbairt agus athbhreithniú gach polasaí scoile agus ó thaobh pleanáil scoile. Déantar é seo tríd suirbhéanna, cruinnithe foirne, grúpaí oibre agus coistí múinteoirí éagsúla.
- Eagraítear Forbairt Ghairimiúil Leanúnach mar thacaíocht don fhoireann chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus cén chaoi dul i ngleic léi. Comhoibríonn an fhoireann le chéile agus roinntear dea-chleachtais agus a dtaithí eatarthu.

4. Caidreamh agus Comhpháirtíocht:

Tá naisc láidre idirphearsanta thar a bheith tábhachtach chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi go héifeachtach. Tugann réimse de struchtúir fhoirmiúla agus neamhfhoirmiúla tacaíocht do na naisc idirphearsanta sin.

Straitéisí:

- Tá Comhairle na Scoláirí láidir sa scoil. Déantar na hionadaithe ranga a ainmniú agus a thogh rud a chinntíonn go bhfuil siad spreagtha agus tiomanta guth an scoláire a chur chun cinn.
- Tá Coiste Folláine agus Coiste an Ghaelbhrataigh againn atá an-ghníomhach agus lárnach i reachtáil imeachtaí agus Lá/Seachtain Feasachta na Scoile.
- Tá Oifigeach Teagmhála Baile, Scoile agus an Phobail lonnaithe sa scoil a chruthaíonn nasc idir an scoil, an baile agus eagraíochtaí agus tacaíochta seachtracha. Tugann sí tacaíocht faoi leith do thuismitheoirí atá deacair nó/ agus dúshlánach dóibh dul i mbun plé leis an scoil de bharr chuinsí éagsúla.
- Tá nasc láidir ag an scoil leis an gClár Críochnú Scoile agus cuirtear meantóir agus tacaíochtaí breise ar fáil más gá.
- Tá réimse de foirne tacaíochta scoláirí againn sa scoil. Tá oide ranga ag gach rang. Tá cúramaí iompar agus feagracht tréadchúram orthu seo agus coinníonn siad cumarsáid leis an mbaile tríd an córas VSWare. Casann na hoidí le chéile go seachtainiúil leis an Leasphríomhoide chun saincheisteanna a phlé agus chun tacú le chéile.
- Casann an coiste tréadchúram le chéile go seachtainiúil chun saincheisteanna agus tacaíochta uile scoile a phlé agus stráitéisí nó réiteach a chur i bhfeidhm.
- Bíonn cruinniú seachtainiúil ag an gCoiste Tacaíocht Foghlama chun pleananna tacaíochta na scoláirí a phlé agus chun gníomhnú ar aon deacrachtaí atá tagtha chun solais.
- Coinníonn na Cuntóirí Riachtanais Speisialta dialann cumarsáide eatarthu féin agus baile na scoláirí áta faoina gcúram chun nasc agus caidreamh oscailte, trédhearcach a spreagadh.
- Cleachtaíonn an Príomhoide agus an Leasphríomhoide polasaí "doras oscailte" do gach scoláire sa scoil. Tá sé mar sprioc againn caidreamh dearfach a fhorbairt le gach scoláire agus gur féidir leo a gcuid himní, go háirithe iompraíocht bhulaíochta a nochta.

Ina measc sin tá straitéisí atá dírithe go sonrach ar na iompraíochtaí seo aleanas a chosc;

5. Iompraíocht Chiberbhulaíochta a chosc

Straitéisí:

- Polasaí Fón Póca a chur i bhfeidhm agus athbhreithniú rialta a dhéanamh ar.
- Polasaí Úsáide Inghlactha don teicneolaíocht a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm.

- Curaclam OSPS a chur i bhfeidhm
- Comhráite rialta le scoláirí faoi chaidreamh atá measúil agus cineálta a chothú ar líne
- Lá/ Seachtain Feasachta Ciberbhulaíochta a reachtáil – aoichainteoirí, seisiúin eolais agus imeachtaí inscoile a eagrú.
- Cúrsaí / Ceardlanna / Seisiúin eolais faoi úsáid na meáin shóisialta agus sábháilteacht ar líne a chur chun cinn a reachtáil do thuismitheoirí atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí a leanaí ar líne.

6. Iompraíocht bulaíochta homafóbaí/trasfhóbaí a chosc

Straitéisí:

- Timpeallacht fhisiciúil ionchuimsitheach a chruthú sa scoil le póstaeir, bratacha agus ábhar ábhartha ar taispeántas agus le feicéail.
- Seachtain Feasachta Seasamh Suas
- Ceardlanna agus seiminéair a reáchtáil do scoláirí, tuismitheoirí agus foireann na scoile chun feasacht a mhúscailt ar thionchar na hiompraíochta bulaíochta homafóbaí
- Spreagadh a thabhairt do scoláirí labhairt amach nuair a fheiceann siad iompraíocht homafóbach ag tarlú

7. Iompraíocht bulaíochta ciníche a chosc

Straitéisí:

- Cultúr scoile a chothú ina ndéantar an éagsúlacht a cheiliúradh agus ina "bhfeiceann daltaí iad féin" ina dtimpeallacht scoile.
- Éagsúlacht na scoile ó thaobh cultúir de a bheith sofheicthe agus ar taispeáint.
- Ceardlanna agus seimineáir a reáchtáil do scoláirí, d'fhoireann na scoile agus do thuismitheoirí chun feasacht ar chiníochas a mhúscailt.
- Breathnóirí a spreagadh chun tuairisc a thabhairt nuair a fheiceann siad iompraíocht chiníoch.
- Tacaíochtaí a sholáthar d'fhoireann na scoile chun freagairt do riachtanais scoláirí ar teanga bhreise é an Béarla dóibh agus chun cumarsáid a dhéanamh lena dtuismitheoirí
- Tacaíochtaí a sholáthar d'fhoireann na scoile chun tacú le scoláirí ó mhionlaigh eitneacha, lena n–áirítear scoláirí ó phobal an Lucht Siúil agus na Romach, agus chun cumarsáid a spreagadh lena dtuismitheoirí.
- Cuireadh a thabhairt do chainteoirí ó chúlraí eitneacha éagsúla
- Lá / Seachtain Éiteas an Bhoird Oideachais agus Oiliúna Éireann a chéiliúradh

8. Iompraíocht bulaíochta gnéasaí a chosc

Straitéisí:

- Cinnítear go léiríonn baill foirne iompraíocht mheasúil agus go gcaitheann siad le scoláirí ar an mbealach céanna beag beann ar a n–inscne.
- Cinnítear go bhfuil na deiseanna céanna ag gach scoláire páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí scoile beag beann ar a (h)inscne.
- Tá fáil ag gach ar gach ábhar beag beann ar a (h)inscne.
- Tá éadaí scoile comónta sa scoil beang beann ar inscne.

- Déantar éagsúlacht a cheiliúradh ar scoil agus tugtar aitheantas do rannpháirtíocht gach scoláire.
- Tuismitheoirí a spreagadh chun na luachanna seo a bhaineann le meas a threisiú sa bhaile.

9. Ciapadh Gnéasach a chosc

Straitéisí:

- An tsonraíocht nuashonraithe do OSPS ag leibhéal na hiar–bhunscoile a úsáid chun teagasc a thabhairt do scoláirí faoi chaidreamh atá sláintiúil agus faoi conas caitheamh lena chéile ar bhealach measúil agus cineálta.
- Eiseamláirí dearfacha a chur chun cinn laistigh de phobal na scoile.
- Steiréitíopaí inscne a d'fhéadfadh cur le ciapadh gnéasach a cheistiú

ROINN 4: AG DUL I NGLEIC LE HIOMPRAÍOCHT BHULAÍOCHTA

4.1 Seo a leanas an múinteoir/na múinteoirí atá freagrach as dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta:

- Oide ranga gach rang in éineacht leis an bPríomhoide agus/nó an Leasphríomhoide

4.2 Is iad seo a leanas na céimeanna a ghlacfaidh an scoil le dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochta

Céim 1: A aithint ar tharla nó nár tharla iompraíocht bhulaíochta?

- ✓ Ba cheart don scoláire nó tuismitheoir iompraíocht bhulaíochta líomhnaithe a thuairisciú do bhall foirne a airíonn siad compordach leo ach an príomhpointe teagmhála ná an tOide Ranga. Éisteoidh an ball foirne agus tógfaidh sé/sí nótaí.
- ✓ Cuirfear aon tuairisc iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh chuig an tOide Ranga chun imscrúdú a dhéanamh ar an líomhain.
- ✓ Déanfaidh an tOide Ranga a aithint ar tharla nó nár tharla iompraíocht bhulaíochta tríd machnamh a dhéanamh ar na nithe seo a leanas: céard, cén áit, cathain agus cén fáth?
- ✓ Má bhíonn grúpa scoláirí i gceist, déanfar teagmháil le gach scoláire ina (h)aonar ar dtús. Ina dhiaidh sin, le gach scoláire atá i gceist mar ghrúpa.
- ✓ Ag an gcruinniú grúpa, iarrfar ar gach scoláire a c(h)untas féin ar ar tharla a thabhairt lena cinntiú go bhfuil gach duine sa ghrúpa soiléir faoi thuairimí a chéile.
- ✓ Iarrfar ar na scoláirí atá i gceist a gcuntas ar an eachtra/na heachtraí a scríobh síos agus úsáidfear Teimpléad A – Foirm Ráitis an Scoláire maidir le hEachtra Bulaíochta Líomhnaithe. (Aguisín A)
- ✓ Tabharfar tacaíocht do gach scoláire de réir mar is cuí, i ndiaidh an chruinnithe ghrúpa.
- ✓ Déanfaidh an tOide Ranga an cinneadh ar tharla nó nár tharla iompraíocht bulaíochta mar atá leagtha síos i mír 2 den pholasaí seo. Cabhróidh Teimpléad B – Aithint an bhfuil Iompraíocht Bhulaíochta tarlaithe (Aguisín B)

Céim 2(a): Sa chás gur tharla iompraíocht bhulaíochta

- ✓ Déanfaidh an tOide Ranga an iompraíocht bhulaíochta a thaifead ar Teimpléad C – Iompraíocht Bhulaíochta a Thaifead (Aguisín C)
- ✓ A chinntiú go n–éistear leis an scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici agus go gcuirtear é/í ar a s(h)uaimhneas.
- ✓ Déanfar iarracht príobháideacht na ndaoine atá i gceist a chinntiú.
- ✓ Reachtálfar gach comhrá go híogair.
- ✓ Déanfar meas ar aois agus cumas na ndaoine atá i gceist.
- ✓ Cuirfear tuismitheoirí na ndaoine atá i gceist ar an eolas.
- ✓ I bhfianaise chastacht na hiompraíochta bulaíochta glactar leis go ginearálta nach bhfuil aon chur chuige amháin a oibríonn go héifeachtach i ngach aon chás. Mar sin éisteofar le tuairimí an scoláire a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á dhéanamh air/uirthi maidir leis an mbealach is fearr chun dul i ngleic leis an gcás.
- ✓ Déanfar gníomhú go tráthúil ar phlean aontaithe idir gach páirtí bainteach leis an gcás agus déanfar é sin a thaifead ar Teimpléad D – Gníomhaíochtaí & Tacaíochta (Aguisín D) Comhaontaithe chun dul i ngleic le hIompraíocht Bhulaíochta.
- ✓ Déanfar na doiciméid ar fad a bhaineann leis an gcás a stóráil i gComhad Cás Bulaíochta in oifig an Phríomhoide.

Céim 2(b): Sa chás gur tharla iompraíocht bhulaíochta ach déantar iarratais gan aon ghníomhaíocht a dhéanamh

D'fhéadfadh sé go n–iarrfadh scoláire a dhéanann iompraíocht bhulaíochta a thuairisciú ar bhall foirne gan aon rud a dhéanamh faoin iompraíocht seachas "faire amach" dó/di.

D'fhéadfadh sé nach mbeadh an scoláire ag iarraidh go n'aithneofaí é/í mar dhuine a sceith eolas le duine éigin faoin iompraíocht bhulaíochta. D'fhéadfadh sé go gceapfadh sé/sí go n– éireodh cúrsaí níos deacra dó/di dá n–inseofaí an scéal do dhuine éigin. Sa chás sin, tá sé tábhachtach don bhall foirne comhbhá a léiriú leis an scoláire, déileáil leis an gcás go tuisceanach agus labhairt leis an scoláire chun a oibriú amach le chéile cad iad na bearta is féidir a dhéanamh chun dul i ngleic leis an gcás agus conas a cuirfear a t(h)uismitheoirí ar an eolas. Tá sé tábhachtach go mothódh an scoláire a d'fhulaing iompraíocht bhulaíochta sábháilte.

D'fhéadfadh tuismitheoirí freisin scoileanna a chur ar an eolas faoi iompraíocht bhulaíochta a tharla agus a iarraidh ar an scoil go sonrach gan aon ghníomhaíochtaí a dhéanamh. Ba chóir do thuismitheoirí an t–iarratas seo a dhéanamh chuig an scoil i scríbhinn nó ba chóir go n– éascófaí iad chun é sin a dhéanamh sa chás go bhfuil bacainní litearthachta nó inniúlachta digití nó bacainní teanga ann. Mar sin féin, agus iarratas an tuismitheora á chur san áireamh, d'fhéadfadh sé go gcinnfeadh scoileanna, ag brath ar na cúinsí, go bhfuil sé oiriúnach dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta.

Céim 2(c): Sa chás nár tharla iompraíocht bhulaíochta

- ✓ Sa chás gur iompraíocht mhíchuí agus ghoilliúnach i gceist nach iompraíocht bhulaíochta í, déanfar gníomhnú ar seo de réir mar atá leagtha síos i gCód Iompair na scoile.

Céim 3: Cinneadh an bhfuil deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta

- ✓ Rachaidh an tOide Ranga i mbun plé leis na scoláirí atá i gceist agus lena dtuismitheoirí tráth nach faide ná 20 lá scoile tar éis na teagmhála tosaigh chun

athbhreithniú a dhéanamh ar an dul chun cinn tar éis na hidirghabhála tosaigh

- ✓ Agus cinneadh á dhéanamh an ndearnadh an cás bulaíochta a láimhseáil go sásúil cuirfear na nithe seo aleanas san áireamh
  - An bhfuil deireadh leis an iompraíochta bhulaíochta
  - Tuairimí na scolairí agus a dtuismitheoirí
  - Aon aiseolas ó seirbhísí agus tacaíochtaí seachtrachta.
- ✓ Fiú má tá deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta, d'fhéadfadh sé go mbeadh maoirseacht agus tacaíocht leanúnach de dhíth ar an scoláire a d'fhulaing iompraíocht bhulaíochta agus ar an scoláire a léirigh an iompraíocht.
- ✓ Mura mbeidh deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta,
  - Déanfaidh an t-oide ranga athbhreithniú ar na straitéisí a úsáideadh i gcomhairle leis na scoláirí agus na tuismitheoirí agus aontófar casadhle chéile arís thar thréimhse ama chomhaontaithe go dtí go dtiocfaidh deireadh leis an iompraíocht bhulaíochta.
  - Más léir go bhfuil an scoláire a bhfuil an iompraíocht bhulaíochta á léiriú aige/aici ag leanúint den iompraíocht a léiriú, bainfear úsáid as straitéisí chun déileáil le hiompraíocht mhíchuí mar atá sonraithe i gCód Iompair na scoile. Má dhéantar breithiúnas ar phionóis smachta a úsáid,déanfar é seo a phlé leis idir an scoláire ábhartha agus a t(h)uismitheoirí.
- ✓ Mura bhfuil tuismitheoir sásta leis an gcaoi a ndeachaigh an scoil i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta, de réir na ngnásanna seo, is feidir leo gearán a dhéanamh leis an Ombudsman do Leanaí má chreideann sé/sí go raibh tionchar diúltach ag gníomhaíochtaí na scoile ar an scoláire.

4.3 Bainfidh an scoil úsáid as na cuir chuige seo a leanas chun tacú leo siúd a ndéanfar bulaíocht orthu, iad siúd a bheidh mar fhinné agus iad siúd a léireoidh iompraíocht bhulaíochta

- ✓ Cuirfidh an Coiste Tréadchúram, in éineacht leis an Oide Ranga, plean tacaíochta aonair i bhfeidhm don scoláire.
- ✓ Cruthófar deiseanna/gníomhaíochtaí ar fáil don scoláire chun a féinmhuinín a ardú, agus chun cairdeas agus scileanna sóisialta a fhorbairt.
- ✓ Cuirfear meantóireacht/ comhairleoireacht ar fáil más gá
- ✓ I roinnt cásanna lorgófar tacaíocht agus comhairle ó heagraíochtaí seachtrachta; Clár Críochnú Scoile, TUSLA, an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais, Oide, Oifigeach Leasa Oideachais.

ROINN 5: MAOIRSEACHT

Cuirfidh an príomhoide uasdátú ar iompraíocht bhulaíochta i láthair ag gach cruinniú den Bhord Bainistíochta. San áireamh san uasdátú seo beidh líon na n–eachtraí iompraíochta bulaíochta a tuairiscíodh ón gcruinniú deireanach, líon na n–eachtraí leanúnacha agus líon iomlán na n–eachtraí ó thús na scoilbhliana. Sa chás gur tharla eachtraí iompraíochta bulaíochta, cuirfidh an príomhoide uasdátú ó bhéal ar fáil freisin lena n–áirítear nuair is ábhartha, eolas a bhaineann le treochtaí agus patrúin a aithníodh, straitéisí a úsáideadh

chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus aon straitéisí níos leithne chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Níl eolas pearsanta ná aitheantais san uasdátú seo.

Tá an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh idirlín na scoile agus ina chóip chrua ach é a iarraidh. Tá leagan den pholasaí seo atá in oiriúint do scoláirí ar taispeáint sa scoil agus tá sé ar fáil freisin ar ár suíomh gréasáin agus ina chóip chrua ach é a iarraidh. Déanfar an polasaí seo agus a chur i bhfeidhm a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe agus is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an polasaí seo.

Sínithe: _____ **Dáta:** 22/10/2026
Cathaoirleach,
Bord Bainistíochta.

Sínithe: Pádraig Ó hÉ _____ **Dáta:** 22/10/2026
Rúnaí,
Bord Bainistíochta.
Príomhoide na scoile.

AGUISÍN A
TEIMPLÉAD A – FOIRM RÁITIS AN SCOLÁIRE MAIDIR LE hEACHTRA BULAÍOCHTA LÍOMHNAITHE

DÁTA: _____ **SCOLÁIRE:**_____

SONRAÍ: Cuir lá, áit, am, ainm(neacha) déantóirí na coire agus ainmneacha na ndaoine eile i láthair san áireamh. Tabhair cuntas ar an dá thaobh den eachtra.

Síniú:_____

AGUISÍN B

TEIMPLÉAD B – AITHINT AN BHFUIL IOMPRAÍOCHT BHULAÍOCHTA TARLAITHE

Chun cinneadh a dhéanamh ar tharla nó nár tharla iompraíocht bhulaíochta cuirfidh an tOide Bliana na ceisteanna seo san áireamh;

Ainm an Scoláire: _____

Tagairt don Eachtra:_____

	Tá	**Níl**
1. An bhfuil an t-iompar dírithe ar scoláire ar leith nó ar ghrúpa scoláirí?		
2. An bhfuil sé mar aidhm ag an iompar dochar fisiciúil, sóisialta nó mothúchánach a dhéanamh?		
3. An bhfuil an t-iompar déanta arís agus arís? *Is féidir teachtaireacht ghortaithe amháin a phostáiltear ar na meáin shóisialta a mheas mar iompar bulaíochta leantach toisc go bhfuil dóchúlacht ann go leanfar á roinnt		

✓ Más **Tá** an freagra ar gach ceann de na ceisteanna, is iompar bulaíochta é an t-iompar agus ba cheart aghaidh a thabhairt ar an iompar trí úsáid a bhaint as nósanna imeachta Bí Cineálta.

✗ Más **Níl** an freagra ar aon cheann de na ceisteanna, ní iompar bulaíochta é an t- iompar. Cuirtear straitéisí chun déileáil le hiompar míchuí ar fáil laistigh de Chód Iompair na scoile

Síniú an Oide Ranga: _____ **Dáta:** _____

AGUISÍN C

TEIMPLÉAD C – IOMPRAÍOCHT BHULAÍOCHTA A THAIFEAD

1. Ainm an scoláire a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi agus a b(h)liain ghrúpa

Ainm: _____ Bliain:_____

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta

3. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar imní bulaíochta

4. Cur síos gairid ar an iompraíocht bhulaíochta agus ar a thionchar

5. Cineál iompraíocht bhulaíochta? (ticeáil an bosca/na boscaí ceart)

Ionsaitheacht Fhisiciúil		Cibearbhulaíocht	
Dochar do mhaoin		Imeaglú	
Aonrú/Eisiamh		Cúlchaint mhailíseach	
Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine		Eile	

6. I gcás iompair a bhféachtar air mar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, tabhair an chatagóir lena mbaineann (ticeáil an bosca/na boscaí ceart):

Homafóbaí/Trasfhóbaí		Gnéasaí	
Cinínoch		Ciapadh Gnéasach	
Míchumas/bainteach le riachtanais speisialta oideachais		Eile	

Síniú an Oide Ranga: _____ Dáta: _____

AGUISÍN D
TEIMPLÉAD D – GNÍOMHAÍOCHTAÍ & TACAÍOCHTA COMHAONTAITHE CHUN DUL I NGLEIC LE hIOMPRAÍOCHT BHULAÍOCHTA

DÁTA: _____ **SCOLÁIRE:**_____

Sonraí na mbeart aontaithe idir gach páirtí bainteach leis an gcás chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Síniú an Scoláire:_____ **Dáta:** _____

Síniú an Tuismitheora: :_____ **Dáta:** _____

Síniú an Oide Ranga:_____ **Dáta:**_____

Dáta Athbhreithnithe: :_____ **Dáta:**_____

Coláiste Cholmcille
Indreabhán, Co. na Gaillimhe, H91 YH30.
gretb
Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin
Galway and Roscommon Education and Training Board
Fón: 091-593119
ccc@gretb.ie
www.colaistecholmcille.ie

Aguisín F

Fógra faoi athbhreithniú bliantúil an Bhoird Bainistíochta ar Pholasaí Bí Cineálta na scoile

Deimhníonn Bord Bainistíochta Coláiste Cholmcille go ndearnadh athbhreithniú bliantúil an Bhoird Bainistíochta ar Pholasaí Bí Cineálta na scoile chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi agus ar a chur i bhfeidhm ag cruinniú an Bhoird Bainistíochta ar 22/10/2026

Rinneadh an t–athbhreithniú seo i gcomhréir leis na ceanglais in *Bí Cineálta: Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* ón Roinn Oideachais.

Sínithe: _____
(Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta)
Dáta: Reader 5 sé

Sínithe: 22/10/2026
(Príomhoide)
Dáta: 22/10/2026

Dáta don chéad athbhreithniú eile: Meán Fómhair 2027

Coláiste Cholmcille

Indreabhán, Co. na Gaillimhe, H91 YH30.

gretb
Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin
Galway and Roscommon Education and Training Board

Fón: 091-593119
ccc@gretb.ie
www.colaistecholmcille.ie